

Schimmen van schaamte en schuld

Plaats: De Harmonie, Leeuwarden. **Voorstelling:** 'Phaedra'. **Gezelschap:** Toneelgroep Amsterdam. **Spel:** Chris Nietvelt, Hans Kesting, Eelco Smits, Hugo Koolschijn, Kitty Courbois e.a. **Vertaling:** Laurens Spoor. **Regie:** Grzegorz Jarzyna. **Belangstelling:** 285 mensen.

LEEUWARDEN - De Phèdre van Racine uit 1677 is een gecompliceerd psychodrama in de vorm van een klassiek noodlotsdrama, verpakt in prachtige alexandrijnen.

Meer een luisterdrama dan een spektakel dus. Terecht geeft de Poolse gastregisseur Grzegorz Jarzyna dan ook alle ruimte aan de nog steeds schitterende vertaling van Laurens Spoor.

Fysiek beperkt door hoge plateuzolen onthult Chris Nietvelt als Phaedra (hier vreemd genoeg aangeduid met haar Latijnse naam) aan haar hofdame Oenone dat ze heimelijk verliefd is op haar stiefzoon Hippolytus. Die heeft zelf een al even verboden liefde opgevat voor de jonge prinses Aricia.

De bron van al die verboden is de immer afwezige Theseus, een prototype van de mannetjesput-

ter die altijd onderweg is om monsters te verslaan. Maar de eigenlijke 'monsters' zijn toch wel de beoogde of vermeende overtredingen die Phaedra en Hippolytos zouden willen begaan. Door de angst die hij inboezemt, krijgt Theseus de status van de verborgen God die altijd in je hartje kan zien wat voor kwaads je had willen bedrijven. Een uitgesproken christelijke waarde dus in deze 'heidense' mythe. Na iedere stap die Phaedra doet op instigatie van Oenone, leidt haar schuldgevoel – over een daad die nooit bedreven wordt - tot schaamte. En de schaamte wordt schande zodra de buitenwacht er weet van krijgt.

Nietvelt is een actrice waar je tegen moet kunnen, maar haar nasale stemgeluid en verwrongen motoriek passen prachtig bij de heftig gekwelde Phaedra. Naast het ingehouden spel van een sterke cast wordt het doolhof van schuld, schaamte en schande het krachtigst uitgedrukt in het sobere decor van kale, verplaatsbare wanden.

Na iedere omslag van hoop naar vrees vervormt de ruimte en verschijnen er slagschaduw en schimmen op de muur, als spoken van het geweten.